

Συνέντευξη για Ευρωεκλογές στο ΒΗΜΑ

1. *Ποιο είναι σήμερα το στίγμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης;*

Η Ευρωπαϊκή Ένωση των 27 είναι σήμερα η Ευρώπη των συντηρητικών πολιτικών δυνάμεων που πλειοψηφούν στις κυβερνήσεις των μελών της και στα όργανα της Ένωσης. Μία Ένωση που απέτυχε με τα νεοφιλελεύθερα προτάγματά της και την σιωπηρή αρχή της βελούδινης απραξίας να κινήσει το όχημα προς τα εμπρός. Ίσως μάλιστα και κάποιοι δεν το θέλουν γιατί φαντάζονται την Ένωση απλώς ως μία απέραντη αγορά όπου μπορούν οι πλέον ισχυροί να νέμονται τα αγαθά της. Αυτή η Ευρώπη πρέπει να αλλάξει.

2. *Και η σημασία των Ευρωεκλογών απέναντι σ' αυτήν την ανάγκη;*

Στη σύγχρονη πραγματικότητα ζωτικά συμφέροντα των πολιτών επηρεάζονται από αίτια που διαμορφώνονται σε υπερεθνικό επίπεδο. Παράδειγμα η τρέχουσα παγκόσμια οικονομική κρίση, τα μη διαχειρίσιμα μεταναστευτικά ρεύματα, οι κλιματολογικές απειλές ή η ενεργειακή ανασφάλεια. Απαιτούν γι' αυτό πολιτικές και μέτρα σε υπερεθνικό επίπεδο, εν προκειμένω στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρέπει να αλλάξουμε στα όργανα της Ένωσης τους υφιστάμενους συσχετισμούς πολιτικών δυνάμεων ώστε να πιέσουμε τις πολιτικές της Ένωσης σε άλλες κατευθύνσεις με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα σε ζητήματα που απασχολούν

τους λαούς της. Από τα ζητήματα της καθημερινότητάς τους, μέχρι τις προοπτικές της ζωής τους.

3. Πιστεύετε ότι οι Ευρωπαίοι πολίτες θα πάνε να ψηφίσουν;

Πρόσφατες δημοσκοπήσεις δείχνουν ότι οι Ευρωπαίοι πολίτες μάλλον τείνουν να αδιαφορούν για τις Ευρωεκλογές. Ένα σχετικά χαμηλό ποσοστό, μόνο 34%, λέει ότι θα πάει να ψηφίσει. Το 66% δείχνει ότι δεν ενδιαφέρεται. Έτσι, η συμμετοχή στις Ευρωεκλογές θα είναι μάλλον ιδιαίτερα χαμηλή. Σε ορισμένες χώρες μέλη ίσως να μην ξεπεράσει το 20%. Στην Ελλάδα, εκτιμάται ότι θα είναι υψηλότερη αλλά αυτό δεν αλλάζει τη συνολική, πανευρωπαϊκή εικόνα. Εθελουφλούμε όταν στρέφουμε την πλάτη στην Ευρώπη απορρίπτοντας συλλήβδην όλους και όλα. Οι επιλογές της μας αφορούν άμεσα.

4. Αυτό δεν συνέβαινε ανέκαθεν στις Ευρωεκλογές;

Εδώ έχουμε ένα πολιτικό παράδοξο: Ενώ δηλαδή το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει αυξήσει σημαντικά τις εξουσίες και τον ρόλο του και λαμβάνει αποφάσεις που επηρεάζουν την καθημερινότητα των Ευρωπαίων πολιτών –από την ασφάλεια των τροφίμων, τις εργασιακές σχέσεις, το περιβάλλον, μέχρι την υγεία, κ.α.- έχει γίνει δηλαδή συννομοθέτης με το Συμβούλιο Υπουργών, η απήχησή του στην κοινωνία έχει συρρικνωθεί. Το 1979, στις πρώτες Ευρωεκλογές, όταν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είχε μηδενικές σχεδόν εξουσίες, η συμμετοχή έφτασε το 63%, στις τελευταίες (2004), έπεσε στο 45%.

5. *Γιατί έχουμε αυτό το παράδοξο;*

Υπάρχει η αίσθηση ότι στις ευρωεκλογές δε διακυβεύεται κάτι πολιτικά σημαντικό, ότι οι ευρωεκλογές είναι μάλλον μια προσχηματική διαδικασία. Δεν αποτελούν μια γνήσια πολιτική αντιπαράθεση. Αυτή η αίσθηση είναι κατά βάση σωστή, πράγμα που σημαίνει ότι τόσο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όσο και οι κυβερνήσεις των κρατών μελών έχουν αποτύχει να προσδώσουν στις εκλογές γνήσιο πολιτικό χαρακτήρα αντιπαράθεσης με διαφορετικές, εναλλακτικές επιλογές για τους πολίτες. Ιδίως δε όσον αφορά το Κοινοβούλιο, οι πολίτες δεν έχουν αντιληφθεί αν και ποια σημαντικά θέματα συζητούνται εκεί. Στην Ελλάδα το θεωρούν, λανθασμένα, ως βήμα της εκάστοτε αντιπολίτευσης για να πιέζει την ελληνική κυβέρνηση σε ευρωπαϊκά θέματα. Καλός ευρωβουλευτής θεωρείται αυτός που έχει υποβάλλει τις περισσότερες ερωτήσεις. Το τι άλλο έχει κάνει λίγο ενδιαφέρει. Σ' αυτό συμβάλλει και ο στρογγυλεμένος τεχνοκρατικός λόγος με τον οποίο παρουσιάζονται συνήθως στα ευρωπαϊκά κείμενα τα πολιτικά διακυβεύματα και οι επιδιώξεις. Είναι χαρακτηριστικό για τη σημερινή κατάσταση ότι τα δύο κύρια ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα –Ευρωπαϊκό Σοσιαλιστικό Κόμμα και Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα- εμφανίζονται να υποστηρίζουν τον κ. Μπαρόζο για τη θέση του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ο κ. Μπαρόζο είναι όμως εκείνος που οδήγησε την Ένωση σε εκτεταμένη απραξία υποστηρίζοντας ότι πρέπει να υπάρξει ανάπαυλα στις μεταρρυθμιστικές προσπάθειες. Σε σχέση με την πολιτική του θα έπρεπε να υπάρχει έντονη αντιπαράθεση και όχι συμφωνία. Είναι, επομένως, φυσικό ο πολίτης να μην μπορεί εύκολα να καταλάβει ποια είναι η πολιτική διαφορά μεταξύ των δύο πολιτικών κομμάτων.

6. *Θα αρκούσε ο προσδιορισμός δυο αντιπάλων υποψηφίων για την Προεδρία της Επιτροπής να σηματοδοτήσει το νέο;*

Όχι βέβαια. Αυτή τη στιγμή σε κάθε χώρα οι πολίτες ψηφίζουν στις ευρωεκλογές με κριτήριο την άποψή τους για την εθνική κυβέρνηση. Η θεματολογία των ευρωεκλογών θα πρέπει όμως να είναι όσο το δυνατόν περισσότερο Ευρωπαϊκή. Να καταδεικνύει την σχέση εξάρτησης του εθνικού ζητούμενου από την ευρωπαϊκή απάντηση. Να γίνει προσπάθεια να συζητηθούν σε κάθε εθνική ή και τοπική κοινωνία τα μεγάλα θέματα της Ευρώπης όπως η οικονομική ανάπτυξη, η κοινωνική πολιτική και το κοινωνικό πρότυπο κ. α. Και η σχετική συζήτηση να έχει ένα συνολικό, πανευρωπαϊκό χαρακτήρα ώστε κάθε χώρα μέλος να μην συζητά μόνο τα δικά της θέματα. Να συμβάλλουμε έτσι στην διαμόρφωση ενός δημοσίου χώρου, ενός Ευρωπαϊκού Δήμου διαβούλευσης και αντιπαράθεσης για όσα αποφασίζονται στις Βρυξέλλες.

7. *Γιατί η κεντροαριστερά, στον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο, δε φαίνεται να προσελκύει τους ψηφοφόρους;*

Η κεντροαριστερά, ειδικότερα η ευρωπαϊκή σοσιαλδημοκρατία, θα πρέπει να αναπτύξει ένα συνολικό, διακριτό σχέδιο που να απαντά όχι μόνο στο ερώτημα «Ποιά Ευρώπη θέλουμε για το μέλλον;» αλλά και «Πώς μπορούμε να πετύχουμε αυτή την Ευρώπη;». Γιατί είναι σχετικά εύκολο να περιγράψουμε το πρώτο, το δύσκολο είναι να πούμε το πώς θα φτάσουμε σε αυτή την Ευρώπη. Και την άποψή της για το μέλλον της Ευρώπης η κεντροαριστερά θα πρέπει να την θέσει σε ένα συνολικότερο σχέδιο για τη διάρθρωση της ευρωπαϊκής οικονομίας, κοινωνίας και πολιτικής αλλά και ως μια

απάντηση στην παγκοσμιοποίηση με ένα σχήμα παγκόσμιας διακυβέρνησης. Η απάντηση στο «πως» είναι που θα της προσδώσει την επιπλέον αναγκαία αξιοπιστία.

8. *Ποια θα ήταν τα πρώτα συγκεκριμένα βήματα;*

Χρειαζόμαστε την ευρύτερη και πιο αποτελεσματική διακυβέρνηση σε όλα τα επίπεδα δράσης της Ένωσης. Πρωτίστως μια οικονομική διακυβέρνηση που δεν θα περιορίζεται να χειρίζεται κρίσεις, αλλά θα προχωρήσει στην ολοκλήρωση της Οικονομικής Ένωσης και θα πάρει την σκυτάλη για την προώθηση της Στρατηγικής της Λισαβόνας προκειμένου να δώσει πραγματική υπόσταση στις πολιτικές για ανάπτυξη και κοινωνική συνοχή.

9. *Γιατί δεν έχει συμβεί αυτό μέχρι σήμερα;*

Υπάρχει μια βασική διαφορά απόψεων για το μέλλον της Ένωσης, στον ευρωπαϊκό χώρο. Χώρες όπως η Αγγλία, η Σουηδία θέλουν την Ένωση προσηλωμένη στην αρχή της διακυβερνητικής συνεργασίας. Κάθε πρόοδος να συντελείται με κοινή απόφαση όλων. Τα κοινά όργανα να έχουν περιορισμένες εξουσίες, αυστηρά καθορισμένες. «Περισσότερη Ευρώπη» σημαίνει ακριβώς το αντίθετο. Όργανα με ευρύτερες αρμοδιότητες που ξεπερνούν τους εγωισμούς των κρατών μελών. Αυτή τη στιγμή η άποψη μιας Ευρώπης που στηρίζεται στην αρχή της διακυβερνητικής συνεργασίας είναι πλειοψηφική. Αυτό επιτρέπει ιδίως στη Μεγάλη Βρετανία να αρνείται ενιαίες φορολογικές αρχές, να διατηρεί φορολογικούς παραδείσους στο έδαφός της και να εφαρμόζει ρυθμίσεις που ενισχύουν την χρηματοπιστωτική αγορά της.

10. Το σχέδιο των σοσιαλιστικών κομμάτων σε τι θα στόχευε;

Οι Ευρωπαίοι Σοσιαλιστές πρέπει να διαγράψουν ένα πειστικό σχέδιο για την ανάκαμψη της οικονομίας. Να διατυπώσουν αξιόπιστες προτάσεις που θα ισορροπούν τον στόχο της ανταγωνιστικότητας και της επιχειρηματικής ελευθερίας με τον έλεγχο της οικονομίας από κοινοτικές και εθνικές αρχές, ώστε να επιτυγχάνεται ανάπτυξη και μάλιστα βιώσιμη ανάπτυξη με κοινωνική δικαιοσύνη. Να προτείνουν την δέσμη των ρυθμίσεων, ώστε στην παγκοσμιοποιημένη αγορά να ισχύουν παγκοσμιοποιημένοι όροι λειτουργίας, ιδιαίτερα με την υπαγωγή του χρηματοπιστωτικού τομέα σε ενιαίο ρυθμιστικό έλεγχο. Να διατυπώσουν προτάσεις για μια συνολική αναβάθμιση και έναν ουσιαστικό παρεμβατικό ρόλο όσων φορέων εμπλέκονται στα τεκταινόμενα της παγκοσμιοποίησης, όπως οι G20, το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η Παγκόσμια Τράπεζα, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου, ο Διεθνής Οργανισμός για το Περιβάλλον, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εργασίας αλλά και ο ΟΗΕ.

11. Και το συνολικότερο σχέδιο για το μέλλον;

Έχουμε ανάγκη από «περισσότερη και όχι λιγότερη Ευρώπη». Η οικονομική κρίση, οι ανισότητες και ανεπάρκειες στην έρευνα και στην παιδεία, τα ζητήματα της μεταναστευτικής πολιτικής και πολλά άλλα επιβάλλουν την εμβάθυνση της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Η επιστροφή στον εθνικισμό του παρελθόντος δεν αποτελεί λύση. Αποτελεί την σίγουρη επιλογή αδιεξόδου. Θέλουμε μια Ευρωπαϊκή Ένωση με ισχυρή, δημοκρατική, υπερεθνική φυσιογνωμία, μια

Ένωση με κοινωνική συνοχή και δικαιοσύνη. Με την ψήφο μας μπορούμε να συμβάλουμε σ' αυτό.

12. *Πιο συγκεκριμένα;*

Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να μετεξελιχθεί σε Πολιτική Ένωση με συγκεκριμένα κύρια χαρακτηριστικά:

Πρώτον, ισχυρούς, κεντρικούς, υπερεθνικούς θεσμούς, δημοκρατικά νομιμοποιημένους. Θα πρέπει, επομένως, να αναπτύξουμε τη θεσμική κυβέρνηση της Ένωσης με πρώτο βήμα τη συγκρότηση πιο αποτελεσματικής οικονομικής διακυβέρνησης για τη διαχείριση όλων των πτυχών της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

Δεύτερον, ισχυρή και ορατή κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας και άμυνας που να επιτρέπουν στην Ένωση να διαδραματίσει το σταθεροποιητικό της ρόλο στο διεθνές σύστημα ως ήπια δύναμη συνεργασίας. Να συμβάλλει και αυτή στην διαμόρφωση ενός παγκόσμιου συστήματος διακυβέρνησης.

Τρίτον, ισχυρές κοινές πολιτικές και ενισχυμένο προϋπολογισμό, πολιτικές για τις περισσότερες των οποίων μίλησα ήδη. Θα υπογράμμισα ακόμη την ανάγκη να διαμορφώσουμε μια ευρωπαϊκή κοινότητα παιδείας και έρευνας και να καταστήσουμε αποτελεσματική την μεταναστευτική πολιτική. Κεντρικό και επιτακτικό ζήτημα είναι η Ένωση να αναπτύξει μια πιο ολοκληρωμένη και αποτελεσματική κοινωνική πολιτική που θα την καταστήσει στα μάτια των πολιτών της «σύστημα μεγιστοποίησης

της κοινωνικής ευημερίας». Συνέπεια όλων είναι ότι πρέπει να επανεκτιμήσουμε το συνολικό ύψος του προϋπολογισμού της Ένωσης για τα επόμενα χρόνια αλλά και τις λειτουργίες που θα πρέπει να επιτελεί.

13. Ναι, αλλά μπορούμε να πετύχουμε αυτήν την φιλόδοξη Πολιτική Ένωση;

Η επικύρωση και εφαρμογή της Συνθήκης της Λισσαβόνας συνιστά ένα βήμα προς την κατεύθυνση αυτή. Αλλά χρειάζεται να πάμε πιο πέρα. Αμφιβάλλω, ωστόσο εάν μπορούμε σήμερα να πάμε «όλοι μαζί», και οι είκοσι επτά (27) καθώς ορισμένοι δε θέλουν καν την Πολιτική Ένωση. Θα αναζητήσουμε, επομένως, σχήματα «διαφοροποιημένης ολοκλήρωσης» με τη συμμετοχή περιορισμένου αριθμού «πρόθυμων και ικανών κρατών μελών» για κάτι τέτοιο.

14. Μπορεί να συνεχιστεί η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να είναι ανοιχτή στις χώρες που επιθυμούν να ενταχθούν σε αυτή και εκπληρώνουν συγκεκριμένα γνωστά κριτήρια. Το σχέδιο της μελλοντικής εξέλιξής της δεν είναι προδιαγεγραμμένο. Το σχήμα στο οποίο θα καταλήξει θα προκύψει από τη διαδικασία της ενοποίησης. Για το άμεσο μέλλον ωστόσο χρειάζεται να εμβαθύνουμε την ενοποίηση από θεσμική πολιτική και οικονομική άποψη πριν επιχειρήσουμε τη διεύρυνση με νέες χώρες μέλη. Να δοκιμάσουμε πρώτα την εφαρμογή της νέας Αναθεωρητικής Συνθήκης.

15. Όλα αυτά μου φαίνονται από την ελληνική σκοπιά απόμακρα, σχεδόν ουτοπικά, όταν κοιτάζω ποια είναι η δική μας πολιτική ατζέντα.

Η πολιτική μου εμπειρία μου έδειξε ότι όλα κτίζονται με δουλειά συνέπεια, επιμονή και στόχους. Από το αποτέλεσμα της 7^{ης} Ιουνίου μπορεί να αρχίσει μια νέα διαδρομή για να αλλάξει η ατζέντα. Στο χέρι μας είναι.